

Kalenderdikt - Årstidene: Hos Marte Huke blomstrer naturen. Men lyrikken blir for ordrik.

☐ KLASSEKAMPEN 1 22.10.2011 Side 6

◀◀ < 6 / 20 > ▶▶

Kalenderdikt

Blomstene følger månedens mønster [...] Griper kaoset i enga Endrer fargene, De harde formene

Om våren, om sommeren Skriver røttene vinterens sanger

På slutten av den katolske tid i Europa blomstret de illusjerte tidebøkene, med Luther kom også den protestantiske bønneboka og almanakken. Disse boktypene hadde en ting til felles: Gjennom bønner, salmer og regelmessig gudsdyrkelse skulle et repetierende, fast forhold til Gud, skape trøst og orden i en tilværelse der kaos og redsel truet. Religionen skulle hjelpe mennesket til å forstå seg selv innen ett fast mønster bestemt av tid og sted.

I Marte Hukes diktsamling hersker de fire årstider, men også repetisjonens sju (dager) og de fire elementer, som her: «Gress og luft griper hverandre, / en forlenget hukommelse / Lyset renner gjennom kalenderen / Greinene åpner seg i varmen fra sola / De

Marte Huke

FOTO: BENEDIKTE SKARVIK

lysegrønne bladene på bjørka / En scene som står stille, / forandrer seg over tid».

Diktsamlingen reiser et betimelig spørsmål: Er det slik at naturen er kommet inn i religionens sted i moderne lyrikk, som rammeverk i oppdaterte tidebøker? Øyvind Rimbereid ordner tilværelsen som et «Herbarium» (2008), Torild Wardsen bruker termen biophilia (kjærlighet til naturen) om det fenomen

at mennesket responderer positivt på natur, nettopp der den nesten er utryddet. Den unge danske lyrikeren Martin Glaz Serup har i år utgitt en alvorlig-humoristisk bok der mørket (= naturens grunnlag) er menneskeliggjort og gjort til «hovedperson» i en hel diktsamling.

I Hukes bok er naturen rammen omkring det hele, men samtidig kan den naturlige orden og naturlighet by på overraskende hendelser når det lekes med en egostyrt skaperkraft, i og med at skriften også gjøres til natur: « Den florale vokale verbale skriften svever». Naturen er imidlertid ingen solid erstatning for religionen, det byr snarere på kaos: «Årstidene mister retning».

De to viktigste stedene her er «Huset» og «Hagen». Noen ganger kan det se ut som om naturen/hagen bemektiger seg alt – «Blomstene omslutter alle møblene» – også språket: «Himmelen himler seg / Fuglene fugler seg / Tåka låker seg». Likevel er det sosiale livet svært viktig i diktsamlingen. Kaos skapes nemlig hovedsakelig av det

POESI

Marte Huke
De fire årstidene
Tiden Norsk Forlag 2011, 114 sider

sosiale samlivet, det farlige er ikke det fremmede, men det hjemlige. Et par (jeg og du) har forsøkt å skape et ordnet univers klart definert innenfor rommet «Huset» med «hagen». Diktsamlingen åpner slik med et ønske om at kjærligheten skal befruktes: «Pollineringen. Der huset møter hagen.»

Boka er symmetrisk bygd opp. Kjærlighetsforholdet avsluttes i den midtre delen, med den konsekvens at kaos truer:

«Stemmen din løser fra kroppen». Samtidig gjør forfatteren det overtredende: «Vi må kutte alle bånd/ som kuttet kan».

I de tre siste avdelingene må jeg bygge opp sitt eget liv, og det kommer til et oppbrudd fra «Huset» og «Hagen». Veien går ut i verdenen: til Colorado og Japan, Sentral-Europa og Dovrefjell. Veien ut ender imidlertid der diktboka startet: i naturen. Den er bestandig, en trøst og en redning fra oppløsning og kaos.

Men så kommer det uunngåelige spørsmålet: Er det en interessant bok? Ja. En tidstypisk bok? Ja. Men er det også en god bok? Ikke nødvendigvis. Først og fremst fordi den er for ordrik og for prosaaktig. De fortellende aspektene gjør den tydelig, men samtidig for overtredende. Den mangler konsentrasjon og sting. Huke stoler ikke på sine egne formuleringer, derav de mange gjentakelser. For mange ord gjør at forfatteren devaluerer sitt eget lyriske språk.

Jahn Hollien Thon
bokmagasinet@kassakampen.no

Foto: Frank Aft

GERT NYGÅRDSHAUG

CHIMERA

★★ EN OKO-THRILLER ★★

OGSÅ SOM LYDBOK

“(…) Nygårdshaug har lyktes med denne boka, som har en uhyggelig snedig psykologisk avslutning.” *Cathrine Krøger, Dagbladet*

“Et trykk av engasjement for verden og miljøet (…)” *Olav Egil Aune, Vårt Land*

“Nygårdshaug er ikke en viktig forfatter fordi han har virkelighetssans. Men fordi han har mulighetssans.” *Torbjørn Oppedal, Morgenbladet*

“Elegant og fiffig.” *Ole Jacob Hoel, Adresseavisen*

CAPPELEN DAMM